

ברוס לוי

נטע אלכסנדר

צילום: עידו צירמן

כשאוני מבקשת מאייל קורן (41) להדגים איך אפשר למנוע קרב בלי להשתמש בכוח פיזי, הוא תוקע בי מבט שהיה גורם לשרון להכיר בזכות השיבה. התגובה האינסטינקטיבית שלי מול מבט הקרה שלו היא לשמוט את העט מידי ולהצטער שביקשתי הרגמה. שנייה אחרי שהוא מסיים להמחיש למה הוא מתכוון כשהוא מדבר על "הקרנת מבט", קורן מתכוף לעבר בנו בן השבע ומלטף בעדינות את ראשו. "המעבר החד בין עדינות לתוקפנות הוא תכונה הכרחית ללוחם איריאלי", הוא מסביר בזמן שאני נותנת לדופק שלי לחזור לקצב נורמלי.

כבר יותר מעשרים שנה שקורן מתאמן ומאמן בשיטת הוויצ'י גונג'יפו, שאחד מאבותיה הוא ברוס לי. קורן, נציג השיטה באירופה ובישראל, ייסד את הסניף הירושלמי בשנת 1986. לאחרונה וכתה הוויצ'י גונג'יפו להכרה מדרג סדית לאחר שיחידת דוברבן החליטה לאמצה במקום הקריבימגע הצה"לי הוותיק. לראשונה בהיסטוריה הצבאית נסדק המונופול של שיטת הלחימה הישראלית, שנודעה להכשר את חיילי צה"ל לקרב פנים מול פנים. קשה לקנא במבוקש הפלסטיני שיצטרך להתמודד עם הניכיו של קורן, שמנהל בינתיים משאומתן גם עם יחידות עילית אחרות. חיוך של גאווה עולה על פתו כשהוא מספר שבועיים בלבד של אימוני ניסיון הספיקו למפקדי דוברבן כדי לאמץ את השיטה החדשה. "קריבימגע כבסיס זה סביר", אומר קורן, "אבל זו שיטה שמשאירה המון חורים ופערים. היא לא מפתחת חשיבה אמיתית, רק נותנת טכניקות. אנדנו לא מכשירים מחשבים. אנחנו מאמנים אנשים חושבים".

יש משהו מרובק בהתלהבות של קורן. קשה להתעלם מהנוכחות שלו. הוא שרירי, שזוף, חייכן ונראה צעיר בהרבה מגילו. הרומן הארוך והסוער בינו ובין הוויצ'י גונג'יפו החל בנסיעה לבית הספר שהקים בראש לאס ג'וזף קאולס, אחד מתלמידיו המקוריים של ברוס לי. קורן, אז חייל משוחרר, נסע לניבר בעקבות המלצה של מר, והתאהב בגונג'יפו ובקאולס ממבט ראשון. "גגיל 12 התחלתי להתאמן בשיטת הקרטה ג'וג'יריו, ומרנה עברתי לשיטת המש'החיות של מנור שאולין ('הנזירים המעופפים'; נ.א.), המשתייך לזרם הקלאסי של הגונג'יפו", מספר קורן. "אחרי שירות צבאי כלוחם בעורב, חבר של אבי המליץ לי על המרכז של קאולס. ככה הגעתי אליו, וזה היה שונה לחלוטין מכל מה שהכרתי קודם. הייתי רגיל לחקות את המורים וללמוד טכניקות, ופתאום קאולס ביקש ממני לבטא את עצמי. הוויצ'י גונג'יפו מאמין שהלוחם חייב להיות שלם עם עצמו, לתת לגוף לבטא את רגשותיו. רוב שיטות הליחימה רואגות לכך שהתלמיד לא יעלה על רבו, ולכן הן מלמדות רק טכניקות. אצל קאולס הרגשתי שהוא מעודד את התילמידים שלו להשתפר כל הזמן, ולהגיע לרמות הגבוהות ביותר".

כמו אומה תורמן ב"להרוג את ביל", שש שנים התאמן קורן אצל תלמידו של לי, מחשל את גופו ואת נפשו. בסיום השנה השישית התיר לו קאולס לייצג את השיטה בישראל ובאירופה. כיום מחזיק קורן בחגורה שחורה בדרגה שבע (הדרגה העשירית והגבוהה ביותר שמורה למיטד השיטה עצמו; איש עדיין אינו מחזיק בדרגות שמינה ות'שע), ובגיל ארבעים הוא מאמן מדי יום עשרות פרחי גונג'יפו ברמות שונות באולם הספורט של חטיבת"הבירניים רנה קסין".

באופן אירוני, האולם שבו ערך קורן השבוע אימון סכינים מרשים מול תלמידיו הוא אותו אולם שבו עשה את צעדיו הראשונים בעולם אמנויות הלחימה, לפני שלושים שנה. אולם הספורט של בית הספר, אפשר להניח במידה רבה של ביטחון, לא ממש השתנה. האימון השבועי, למשל, נערך על רקע בריסטור לים צבעוניים גדולים שעליהם סיסמאות חגים לא מעורבנות ברוח "אביב הגיע - פסח בא". במהלך האימון תוחבים כמה ילדים את ראשיהם מבעד לדלת האולם הצרה, כמו מבקשים לבלוע בעיניהם את התרגילים שמבצעים הניכיו של קורן. לא קשה לנחש מה מושך את ילדי השכונה לבהות במתרחש. השיטה אמנם מכינה את תלמידיה לקרבות אגרסיביים, אבל יכולות התנועה שהם מפגינים לא היו מביישות את רקרני להקת בת'שבע. לפרקים נראים המתאמנים כמו חברי כת המתורגלים את שפת הסתרים שלהם. יש משהו מהפנט ומרשים בדיוק, בתיאום ובגמישות שמפגינים תלמידי דיו של קורן - מאמין גדול בתנועה תכליתית, חסכונית.

האימון נפתח ברצף תנועות קצר שנראה כמו חלק מכוריאוגרפיה של אוהד נהרין. חיים הלל, מרריך בשיטה ומתלמידיו הבכירים של קורן, מסביר כי "והי הקירה המסורתית. למתבונן מבחוץ זה נראה סתם כמו ריקוד קצר, אבל בשביל הלוחמים זה אקט משמעותי. הקירה היא למעשה הסכם בלתי כתוב בין התלמידים למאמן. המשמעות שלה היא שכל מתאמן נותן כבוד למורה, לשאר התלמידים ולשיטה". במהלך האימון הלל מדבר בווליום של קריין רדיו בתוכנית לילית. "חמישים", הוא לוחש, ושלוש שורות של מתאמנים יורדות תוך שניות לחמישים שכיבות סמיכה. ככל שהאימון מתקדם, רמת הקושי והאגרסיביות של התרגילים עולה; המתאמנים משילים זה את זה, מנהלים קרבות, קופצים, נותנים בעיטות ואג'רופים. הילדים שהציצו פנימה בחשדנות כבר עומדים ממש בתוך האולם, וקורן, שמשקיף מהצד על האימון שמעביר הלל, מסביר כי "המתאמנים כאן שוברים אצבעות ואפים וממשיכים כאילו כלום לא קרה. יש במנטליות ובאופי הישראליים משהו שמביא את הלוחמים להישגים מעולים. כאב לא מפחיד כאן אף אחד".

"לא תחביב. דרך חיים"

הצפייה באימון של קורן וחיכיו מאפשרת הצצה שטחית וחלקית לעולם המושגים המורכב של שיטת הוויצ'י גונג'יפו. הפיתוח של יכולות הגנה והתקפה הוא רק אספקט אחד, ולא ריוקא החשוב בירתר, של השיטה. "ההיסטוריה של הוויצ'י גונג'יפו היא ארוכה, מסר בכת ומורכבת", אומר קורן, "זו מערכת שלמה ומסועפת של התנהגויות ותפיסת עולם".

התפתחות הגונג'יפו על שלל זרמיו היא אפוס ארוך ורבי-מש'תתפים. הניסיון להביא מי נגר מי מחזיר אותנו, במקרה של הור

"אימון בא לפני חברה, לפני אירועים משפחתיים, לפני הכל". הלל

ח'י (ברנה קסין)

עשרים שנה אחרי פתיחת הסניף הראשון בירושלים, זכתה אמנות הלחימה האגדית ווֹוֵי גונג'פו להכרה ממסדית • שבועיים של אימונים הספיקו למפקדי דובדבן כדי לבחור בה כתחליף לקרב-המגע הצה"לי הוותיק • אייל קורן, נציג השיטה באירופה ובישראל, יכול לסקור עכשיו בגאווה את מעשה ידיו (השריריות) • "כאב לא מפחיד כאן אף אחד", הוא מסביר את הפריחה המקומית

וויי גונג'פו, 400 שנים אחרת, אל סיפור שנשמע כמו פתיחה מצוינת לסרט הבא של טקאשי קיטאנו. הא' גרה, המובאת במלואה באתר האינטרנט הישראלי של השיטה (www.wuweigungfu.co.il), מספרת על נערה צעירה ששמה יסוֹנְגִ'צ'אן, שפירושו תקופת האביב היפה. צ'אן חיה בסין, ולמדה מפי נזירה בודהי סטית שיטת גונג'פו קלאסית שנקראה אגרוף פרח השיוף. צ'אן הצעירה לא מצאה את מבוקשה בשיטה שהכתיבו העקרונות הקלאסיים, והחלה לפתח אמנות לחימה משלה. זו התבססה על עקרונות התכליתיות לה, שהיה שחקן תיאטרון נודד, וברבות הימים נתקל בה מי שהיה לאחד המאסטרים הגדולים בעולם לגונג'פו: יפ קאי מן, מורהו האגדי של ברוס לי. דמותו של לי - לי ג'אן פאן, בשמו הסיני המקורי - מביאה אותנו לאגדה אחרת: סיפורו של הרקרב המיתולוגי שנערך בחורף 1964 בצ'ינגדטאוּן של סך־פרנססקו. מול לי, הרקרון שהיה לשם דבר, ניצב אז וונג ג'ק מאן, מורה ומומחה עולמי לגונג'פו. אין ויכוח על כך שהקרב התקיים, אבל יש אינספור גרסאות בכל הנוגע לאורכו, לזהותם של האנשים שראו אותו במו עיניהם - ולזהותו של המנצח. עד היום לא ברור אם לי ניצח את יריבו לאחר שלוש דקות בלבד, או שזמא השניים נאבקו ללא הכרעה במשך יותר מחצי שעה. למרות חילוקי הדעות, על דבר אחד יש קונסנזוס גורף: בעקבות הקרב החליט לי לייסד שיטת לחימה חדשה שמטרתה "לפגוש ולירט את התקפה של היריב בדרך המהירה והיעילה ביותר".

אחד מתלמידיו של לי בשנים שעשה בסיאטל, לפני שהיה לכוכב קולנוע ועקר לקליפורניה, היה ג'וזף קאר - לס מייסד שיטת הוויי גונג'פו. קאולס הושפע מאוד מהעקרונות הפילוסופיים והקריבים של לי, ובעיקר מא' מרתו הקבועה לתלמידיו: "קחו את מה שמועיל לכם והיפטרו מהשאר". כדי להפיץ את שיטתו החדשה ואת עקרונות היעילות שעמד בבסיסה פתח קאולס את כיתה הספר בראלאס. קורן, השומר עד היום על קשר קרוב עם קאולס, מספר כי התקרבותו המטיאורית לא התקבלה בעין יפה: "רוב התלמידים שם התאמנו שלושי-ארבע שנים, ופתאום מגיע איוה יהודי זר מבחוץ ותוך שנה מקבל שיעורים פרטיים מהמורה. זה הישל אותי גם נפשית וגם פיזית". למרות הקשיים המשיך קורן באימונים המפרכים - והשאר, כאמור, היסטוריה.

את הקשר האמיץ עם קאולס העביר קורן גם לתלמידיו. איתי שור (25) וחיים הלל (28), תלמידים ומאמנים, נסעו להתאמן אצל מייסד השיטה. הלל, המכנה את המפגש עם קאולס "הגשמת חלום", מספר כי "זו היתה חוויה מרהימה. קאולס בן 77, והוא בכושר יותר טוב ממני. הוא בנאדם מקסים, שמצליח למרות הגיל לשמור על התלהבות ושמה של ילד קטן. התאמנתי אצלו ופשוט לא האמנתי: הוא עומד על הרגליים ומתאמן שעות על שעות".

לאחר שחזר מהמפגש עם קאולס החל הלל לאמן גם את יחידת דוברנו, ולאחרונה פתח קבוצת מתאמנים חדשה במעלה הארדמים. כיום הוא מקדיש את רוב חייו לגונג'פו. "דור שלי מכיר את ההורים של אייל", הוא מספר, "וככה הגעתי לשיטה. בגיל 13 ניגשתי פעם ראשון נה, והתמכרתי. מאז כל הל'ו שלי נשלט על-ידי האימונים. אי' מון בא לבד, חברה, לפני אירועים משפחתיים, לפני הכל. זה טאבו. היום יש לי שבוע אימונים בשבוע וחמש וחצי שעות של חדר כושר. אני נושם ללימודי כלכלה באוניברסיטה הפתוחה בתל-אביב כי השיעורים בירד שלי הם מתנגשים לי עם האימונים. הגונג'פו הוא לא תחביב. זו דרך חיים".

"הם כמו אחים שלי"

הלל הוא לא היחיד שאימץ את הגונג'פו כדרך חיים. תלמידיו של קורן, ובהם גם כאלו שהתוודעו לשיטה רק לפני חודשים ספורים, מספרים על שינוי פיזי ורוחני מרחיק לכת. "בזמן הצבא ביקשתי מבנות ששירתו איתי להפנת עלי כדי שאוכל להגיע לאימונים", מספרת ענת סוך שטוק (23), שמתאמנת בשיטה כבר חמש שנים. "התחלתי דווקא עם טקוונדו", היא מסכינה, "אבל הבנתי שאני רוצה משהו שיעזור לי בחיי היומיום, והחלטתי לעבור לאמנות לחימה יותר פרקטית. הגעתי לאייל דרך חבר ילדות, ומאז אני מתאמ' נה. זו אמנות שלימדה אותי להגיע מכל

"המעבר החד בין עדינות לתוקפנות הוא תכונה הכרחית ללוחם אידיאל". קורן

חוויה מדהימה" למדו אצל מייסד השיטה

בכלל עשינו עד עכשיו? הגר נגיפו נתון מענה לצרכים של הצבא. הרי נוהלי פתיחה באש משתנים כל יומיים. הגוף של החייל זה הנשק שיש לו תמיד, והוא חייב לדעת להשתמש בו. אני מלמד אותם להשתמש בנשק כשנגמרת המחשבת, ולהילחם עם נשק קר. צריך ליד כור שקרבימגע, בסופו של דבר, זה בועה. מתאמנים עם מיגון ובתנאים סטריליים. זה כמו להיכנס לשיעור נהיגה ולנהוג תמיד בהילוך ראשון, באותו רחוב מוכר. צריך להתעורר, לצאת החוצה מהמסגרת".

חיים הלל, מאמן: "יש קסם בורז'ו גונג'יפו. זה שילוב של תמורה, הכנות והאמת בעשייה. בעולם שלנו הכל ממוסחר, הכל בולשיט. כמה דברים אמיתיים באמת כבר יש היום? חוץ מזה, מהר מאוד רואים תוצאות. בנאדם שהופך תוך כמה חודשים מחלש ורופס לחזק ומלא ביטחון לא יותר על זה בקלות"

למרות הביטחון המוחלט שהלל וקורן מפגינים לגבי שיטתם, הליך החררתה ליחידות העילית של צה"ל אטי והדרגתי. "הבעיה בצבא", אומר הלל, "היא שמספיק מפקד אחד שלא אוהב אותנו כדי שלא יעברו להתאמן בשיטה. מישו למעלה החליט לפני הרבה שנים שקרבימגע הוא השיטה הנכונה, ומאז לאף אחד אין אומץ לבוא ולהציע משהו אחר. להיכנס למסגרת זה הרבה הכי קל בעולם, אבל צריך גם להעז לנסות דברים אחרים". לא מזמן היה אירוע שבו היכו חייל וג' נבו לו נשק", מוסיף קורן. "זה בדיוק מסוג המצבים שהגונג'יפו נתון תשובה לגביהם. אנחנו מפתחים ראייה מרחבית, מתאמנים עם כנדים, עם חפצים, בגשם, בשמש, בכל מצב. מצד שני, אין לנו מספיק מאמנים כרגע כדי לתת מענה לכל היחידות, ואני לא מוכן להתפשר על זמן ההכשרה או על איכות המאמנים כדי שיהיו יותר. בינתיים אנחנו מסתפקים בהלעות את המורעות לכך שיש עוד שיטות, וגם לבעיות של קרבימגע".

באופן לא מפתיע, גורמים בכירים בצה"ל מבקשים להשאיר את הנושא על אש קטנה. גורם צבאי בכיר אמר השבוע: "מרובר ביוזמה פרטית של היחידה. זה נועד להעשיר את ההכשרה הקיימת. כל יחידה צריכה לגבש את ההחלטה בעצמה, ואם היא עוברת להתאמן בשיטה, זה נחשב להעשרה של השיטות הקיימות".

עד שהשיטה תכבוש את מקומה בקרב היחידות הקרובות, קורן ותלמידי דיו ממשיכים להפיץ את הברורה. "האימונים האלו מסוגלים לשנות את החיים ולפעמים אפילו להציל אותם", אומר קורן. את העובדה הזו הוא למד על בשרו לאחר שמימוניות הלחימה שפיתח התגלו כשימושיות הפלוא בלא מעט מקרים. "פעם נסעתי על האופנוע שלי במזרח העיר", הוא מספר. "נהג ערבי נצמד אלי וניסה להעיף אותי" מהאופנוע. הוא עשה תנועה חדה עם המכונית, והתרסקתי על הכביש. ראיתי שהוא עומד ברמוז, קמתי, ניי גשתי אליו ובעצתי את החלון של האוטו לתוך הפרצוף שלו. זה לא משהו שאני מתגאה בו, אבל זה מרגיש את היכולות של השיטה".

האמונה ביכולות האלו, נדמה, היא המניע העיקרי להשקעה של קורן ושל תלמידיו בהפצתה: בעוד שבמקומות אחרים אדם במעמדו של קורן היה נח על ערימת מזומנים קטנה, או לפחות זוכה לחיוך גדול ממנהל סניף הבנק שלו, בארץ הרווח הכלכלי הוא אפסי. בארה"ב, למשל, שיעור בשיטה עולה לא פחות מ-125 דולר; בארץ משלמים תלמידי מידיו של קורן חלק קטן מהסכום הזה תמורת שמונה אימונים בחודש.

לא נראה שהעובדה הזאת מטרידה את קורן. "אני בחיים לא אפרוש בגלל כסף", הוא אומר. "אני אפרוש ביום שחנך שלי ישאל אותי שאלה ואני לא ארע לענות לו". לשר, היושב לידו, נפלט חיוך. "יש לי תחושה שכל צה"ל יתאמן בשיטה לפני שזה יקרה", הוא מתבאר.

"הלוחם חייב להיות שלם עם עצמו". קורן

מצב להגנה או להתקפה. יש בזה המון קסם. זה מאפשר לי לפרוק את המתחים שהצטברו כל השבוע ולהיות רגועה וחיובית בשאר הזמן. זו אחת השיטות היחידות בעולם שפותחו על ידי אשה, וזה מורגש בתשומת הלב שניתנת לדיוק ולבניית ביטחון, ולא רק לכוף פיזי כמו בשיטות אחרות. היום האימונים שומרים לי על השפיות". סרדשטוק, כמו מתאמנים אחרים, מציינת שהמקום הוא "כמו משפחה". איתמר צברי (24), מספר כי "האנשים כאן הם כמו אחים שלי. היחס בין התי למידים למאמנים הוא הרבה מעבר ללימוד הפיזי. אם יש בעיות אישיות, הן משפיעות באופן ישיר על האי מון. עברתי שינוי רוחני. זה נתן לי ביטחון עצמי להתמודד עם מצבים. כשאני מסתכל היום אחורה, אני אומר 'וואו'".

גם הלל עצמו מנסה לפצח את סוד המשיכה של השרי טה. "יש קסם בורז'ווי גונג'יפו", הוא אומר. "זה שילוב של המורה, הכנות והאמת בעשייה. בעולם שלנו הכל ממוסחר, הכל בולשיט. כמה דברים אמיתיים באמת כבר יש היום? חוץ מזה, מהר מאוד רואים תוצאות. בנאדם שהופך תוך כמה חודשים מחלש ורופס לחזק ומלא ביטחון לא יותר על זה בקלות".

"מה עשינו עד עכשיו?!"

ההצלחה שהשיטה זוכה לה עוררה את תיאבונן של קורן ועוררה אותו לה פיצה ברחבי הארץ. בשנה האחרונה החל הורז'ווי גונג'יפו לצבור תאוצה בעיר. מתאמנים חדשים הצטרפו לסניף ברנה קסין, סניף חדש נפתח בספטמבר במי עלה-אדומים, וקורן, שאמאן גם את תלמידי המודרנה הישראלית למנהיגות חברתית ככפראדומים, החל לארח אותם לאמן את רופאי המחלקה האורתופדית של שער-צדק; כעת נבחרת האפשרות לאמן גם את אנשי רפואת ההי רום בת-יהודה ואת חלקי מיון יש הרבה פעמים אלימות", מסביר קורן. "רופאים צריכים להתמודד עם שיכורים ועם כל מיני בני משפחה עצי בנים, וחשוב שתהיה להם יכולת להגיב. כבר חורשים שאנחנו מאמנים את האורתופדים של שער-צדק, וזה הולך מצוין. ראינו שהרבה רופאים מחלי קות אחרות רוצים להצטרף, וכרגע אנחנו מנסים לגבש תוכניות להפעלת קבוצות נוספות גם בשער-צדק וגם בהרסה".

הרובדבן שבקצפת, כאמור, הוא החלטתה של יחידת רובדבן לעבור לה תאמן אצל הלל. הלל, ששירת בעבר ביחידה מובחרת, הכיר על בשרו את מגי בלוחיה של שיטת הקרבימגע. "שירתתי ארבע שנים ביחידת עילית", הוא מספר, "וקיבלתי הכשרה של קרבימגע שלא היתה ממצה ולא היתה מקיפה אמרתי לצה"ל: 'אם תמשיכו להתאמן כמו שאתם מתאמנים היום, לא תגיעו לכלום'. הכי קל להרוג מבוקש, וככה לא להסתכן - אבל גם לא להוציא ממנו שום מידע. החוכמה האמיתית היא לתפוס מבוקש חי בלי לגרום לו נזק וכלי להיפצע. הגישה של קרבימגע היא לא תכליתית. היא נתמדה מאוד לזירת אגרוף, אבל לא עוברת בעולם האמיתי".

מפקדי רובדבן החליטו לנסות את הצעתו של הלל, והאימונים החלו. "דבר ראשון הרגלתי אותם להתאמן בתנאים פחות סטריליים", מספר הלל. "האימון הוא מאוד אגרסיבי. אחרי השבוע הראשון ניגשו אלי לוחמים ושאלו אותי, 'מה

גם עורכי-ידיו השיטה מופצת בארץ